

sport

film

documentaire

festival

PROGRAMMA

16-17-18-19 APRIL 2008

Verkadefabriek 's-Hertogenbosch

sport
en
politiek

ALGEMENE INFORMATIE

WELKOM!

Welkom op de tweede editie van het nationale Sportfilm- en documentairefestival. Het Mulier Instituut en de Verkadefabriek hebben er alles aan gedaan om een festival te organiseren dat verder gaat dan alleen het vertonen van films. Juist in dit jaar, nu de politieke discussie rond de Olympische Spelen hoog oploopt, is gekozen voor het thema Sport & Politiek. Dat deze discussie niet nieuw is, blijkt wel uit het uitgebreide scala aan interessante films en documentaires dat op het festival te zien is. Bovendien zullen prominente sprekers uit de wereld van sport, media en wetenschap uit binnen- en buitenland bijdragen leveren aan boeiende discussies en hun eigen ervaringen delen. Een prettig festival gewenst!

OPENINGSTIJDEN

Het festival opent op woensdagavond 16 april officieel om 20.00. Op donderdag 17 en vrijdag 18 april loopt het programma van 10.00 tot 23.00 en op zaterdag 19 april van 10.00 tot 21.30. Op alle dagen opent de Verkadefabriek haar deuren om 9.30 uur.

TARIEVEN

Voor het festival zijn kaarten in verschillende tarieven beschikbaar. Wie een enkel programmablok wil bijwonen kan het beste een entreekaart voor dat ene blok kopen. De kosten daarvan bedragen €7,50 (dagvoorstelling) en €10,- (avondvoorstelling). Wie meer van het festival wil meemaken, kan een voordelige vriendenpas aanschaffen voor €12,50. Met die pas in de hand kosten alle voorstellingen slechts €2,50 per stuk. De pas is alle dagen geldig. Houders van studentenkaarten, CJP, VF*pas en VPRO Backstage pas krijgen aantrekkelijke kortingen. Hetzelfde geldt voor lezers van het Brabants Dagblad die gebruik maken van de lezersaanbieding. In de Verkadefabriek kan met pinpas worden betaald.

HORECA

In het café-restaurant van de Verkadefabriek kan iedereen terecht voor een hapje en een drankje. Het is niet toegestaan in het café-restaurant meegebrachte etenswaren en (alcoholische) consumpties te nuttigen.

GARDEROBE

Er is een onbewaakte garderobe aanwezig. Waardevolle zaken kunnen worden achtergelaten in een van de lockers naast de garderobe. De organisatie aanvaardt geen aansprakelijkheid voor diefstal en verlies van persoonlijke eigendommen. In de Verkadefabriek gelden de algemene bezoekersvoorwaarden van de bij de VSVD en Stichting Kaartverkoop Netwerk Nederland aangesloten theaters en concertzalen.

KLACHTEN OF SUGGESTIES?

Op- en aanmerkingen zijn altijd welkom. Mail suggesties, klachten of vragen naar filmfestival@mulierinstituut.nl.

SPORT EN POLITIEK

De keuze van het thema heeft vanzelfsprekend alles te maken met de aanstaande Olympische Spelen in Beijing. In de aanloop naar dit evenement is er veel aandacht voor de politieke situatie en de mensenrechten in China, maar het thema is natuurlijk veel breder.

Sport wordt van oudsher gerelateerd aan politieke vraagstukken. Er zijn voorbeelden te over van bemoeienis met sport door nationale staten, bevrijdingsbewegingen of pressiegroepen. Zij hebben sportevenementen of atleten benut om politieke aandacht te genereren of zelfs politieke doeleinden te verwezenlijken. In sommige gevallen heeft de sport zich hiertegen verzet, op andere momenten is er stilzwijgend aan voorbij gegaan. Ook hebben sporters en sportorganisaties zelf nadrukkelijk politieke thema's aangekaart, de publiciteit gezocht of hun medewerking aan politieke initiatieven verleend. De Olympische beweging heeft het, ondanks haar streven naar politiekvrije sport, niet nagelaten om zich bewust te mengen in politieke kwesties.

Het doet echter geen recht aan de realiteit om alleen stil te staan bij de keren dat sport is ingezet als een politiek middel om druk uit te oefenen, de beeldvorming te beïnvloeden of politieke systemen of nationale staten te verheerlijken. Politieke inmenging is niet per definitie negatief. Het is daarom van belang om ook stil te staan bij de positieve kanten die de relatie sport en politiek kan hebben. De bemoeienis van de politiek kan even goed een heilsame uitwerking hebben op de sport. Sport kan worden ingezet om de afstand tussen verschillende bevolkingsgroepen of volkeren te overbruggen, maar ook om vijandbeelden te bestendigen of zelfs te versterken. Sport en politiek vormen geen strikt gescheiden werelden. Ze zijn met elkaar verweven en staan in een haat-liefde verhouding tot elkaar. Het is deze complexe relatie tussen sport en politiek die centraal staat tijdens het twee nationale sportfilm- en documentairefestival.

De verschillende vertoningen worden omlijst door een programma met inleidingen, nabeschouwingen en discussies. Diverse prominente topsporters, programmamakers, regisseurs, sportjournalisten, -wetenschappers en -beleidsmakers verlenen hieraan hun medewerking.

Op de volgende pagina's is het programma per dag in chronologische volgorde te vinden met de exacte begintijden per film en korte biografieën over de sprekers. Handig is de aparte bladwijzer met blokkenschema. Hierdoor kan in één oogopslag worden gezien welke films en documentaires in welke zaal draaien.

PROGRAMMA 16 april

Films, sprekers en aanvangstijden onder voorbehoud

Filmzaal 1

20.00 Opening: **Première**

Olympic Journey: Road to Beijing (met Roel van Dalen)

PROGRAMMA 17 april

Films, sprekers en aanvangstijden onder voorbehoud

Kleine zaal

- 10.30 Sportieve revolutie (met Raymond Bouwman) + Olympic Journey: Road to Beijing
- 15.30 Road to 2010 (met Marc Broere) + Running for President
- 17.30 Talkshow Sport & Politiek
- 19.30 Bossche Wielrenners in de oorlog: Schulte en Peperkamp (met o.a. Henk Mees, John van Miltenburg, Henri van der Steen, Ernest Verhees en de fam. Schulte) + Quarles van Uffords' Olympische Spelen 1936

Grote zaal

- 13.00 Black Power, Mexico 1968 (met Tommie Smith)

Filmzaal 1

- 10.30 Freedoms Fury (met Marolein te Winkel en Willem Mosterd)
- 15.30 Cup Final (met David Endt)
- 19.00 Once in a lifetime (met Maarten van Bottenburg)
- 21.00 Zidane, un portrait du 21 e siècle (met Willem Vissers)

Filmzaal 2

- 10.30 Katharina Bullin – und ich dachte ich war die Größte (met Martin van de Heuvel)
- 16.00 Rojo Amanecer (met Ruud Stokvis)

Filmzaal 3

- 10.15 Sonia Henie: Queen on the Ice
- 15.30 The Forbidden team + de Baskische Nationale ploeg
- 19.00 A state of mind
- 21.00 Buddha's lost children

PROGRAMMA 18 april

Films, sprekers en aanvangstijden onder voorbehoud

Kleine zaal

- 10.15 Die Todeself + Naar eer en geweten (met Kees Jongkind)
- 13.00 Het verzwegen Oranje (met Kees Volkers en Marcel Goedhart)
- 15.30 El Juego de Cuba (met Robert Eenhoorn)
- 19.30 Talkshow Sport & Politiek

Filmzaal 1

- 10.15 When we were Kings (met Arnold Vanderlyde)
- 12.45 Bobby Fischer, de dolende koning (met Kees Jongkind en Dirk Jan ten Geuzendam) + Pionnen van Bakoe
- 15.00 One day in September (met Fedor den Hertog)
- 17.00 The game of their lives
- 19.00 Documentaireprogramma Sport & Politiek in de VS
- 21.30 La Gran Final

Filmzaal 2

- 10.00 Bowl out Mugabe + Saddams coach + Aftrap voor de vrede
- 12.30 Boxers and Ballerinas (met Coen Stork)
- 15.00 Great sporting duels: Kilius & Baumler - Belousova & Protopopov (met Sjoukje Dijkstra)
- 17.00 Une balle contre un mur + Our dearest enemies (met Yves Kummer)
- 19.30 Offside (met Agnes Elling)
- 21.15 The year my parents went on vacation

Filmzaal 3

- 10.15 Albert Richter: le champion qui a dit non
- 12.30 Winnen van jezelf + Up to the neck
- 14.00 Heimspiel
- 16.00 L'écho des stades + Shadya + Tegen de muur lopen

PROGRAMMA 19 april

Films, sprekers en aanvangstijden onder voorbehoud

Kleine zaal

- 11.00 Staatsplan 14.25 (met Ria Stalman)
- 13.00 Melbourne 1956 + De Duitse broederstrijd (met Ad van Liempt)
- 15.00 Talkshow Nico Scheepmakerprijs
- 16.45 Talkshow Sport & Politiek
- 19.15 Chak De India

Filmzaal 1

- 10.00 Fußball wie noch nie
- 12.00 Football Iranian Style (met Wiep Idzenga)
- 14.45 Russian Night (Première met Thomas Blom en Jan Pieter Tuinstra)
- 16.45 Goud (met Minke Booy en Niek Koppen)
- 19.00 Crónica de una fuga (met Claudio Tamburrini)

Filmzaal 2

- 10.30 Great sporting duels: India – Pakistan
- 12.15 Watermarks (met Erik Brouwer)
- 14.30 Das Wunder von Bern
- 17.30 Het laatste Joegoslavische elftal (met Zeljko Petrovic)
- 19.00 Garpastum

Filmzaal 3

- 10.00 Olympia: Fest der Völker (met Rolf Bos)
- 13.00 Olympia: Fest der Schönheit (met Rolf Bos)
- 15.30 Tokyo Olympiad

A

A STATE OF MIND

■ 2004 ■ Daniel Gordon ■ 93 min ■ Engels ondertiteld ■ documentaire

Twee Noord-Koreaanse turnsters bereiden zich voor op een uitvoering ter ere van leider Kim Jong Il. Deze documentaire biedt een unieke inkijk in het leven van de twee jonge meisjes. Het laat de erbarmelijke omstandigheden zien waarin de bevolking zich staande moet houden en de enorme trainingsarbeid die door de meisjes wordt verricht. Ook wordt de ongekende devotie getoond voor leider Kim. Het doorgaans zeer gesloten land stond het filmmaker Gordon toe om te filmen. Hierbij werd hij geenszins gehinderd door censuur of verboden.

AFTRAP VOOR DE VREDE

■ 2002 ■ Raymond Bouwman ■ 50 min ■ Nederlands ■ documentaire

Via een voetbalinterland tussen Noord-Korea en Zuid-Korea, twee landen die al meer dan een halve eeuw op voet van oorlog met elkaar staan, wordt geprobeerd een toenadering te bewerkstelligen. De rol die Guus Hiddink door zijn successen met de Koreaanse ploeg krijgt opgedrongen, is van groot belang in deze toenadering.

ALBERT RICHTER, LE CHAMPION QUI A DIT NON

■ 2005 ■ Michel Viotte ■ 52 min ■ Frans ■ documentaire

Deze film schetst het verhaal van de grootste Duitse wielrenner uit het interbellum en zijn vriendschap met zijn joodse trainer Ernst Berliner. Albert Richter bleek de enige coureur die zich durfde uit te spreken tegen de autoriteit van Hitler en diens pogingen om de sport te gebruiken voor propaganda. Richter werd op 3 januari 1940 vermoord door de Gestapo.

B

BLACK POWER, MEXICO 1968

■ divers documentairemateriaal ■ 60min ■ Engels ■ documentaire

De foto van Mexico '68 waarop Tommie Smith en John Carlos met gebalde vuist op het podium staan, is wereldberoemd. Met hun protestactie vroegen de atleten aandacht voor de achtergestelde situatie van zwarte Amerikanen. In documentairefragmenten passeren alle gebeurtenissen omtrent de Black Power-groet de revue. Uit archiefbeelden en gesprekken met de betrokken atleten, journalisten en activisten wordt een volledig beeld gevormd van de totstandkoming van de actie, de uitvoering en de nasleep.

BOBBY FISCHER, DE DOLENDE KONING

■ 2003 ■ Kees Jongkind ■ 51 min ■ Nederlands ■ documentaire

Documentaire over de onlangs overleden grootmeester Bobby Fischer. De Amerikaan werd in 1972 wereldkampioen in één van de meest legendarische sportconfrontaties. Op het toppunt van de Koude Oorlog speelde hij in IJsland tegen Boris Spassky uit de Sovjet Unie. Hierna was hij twintig jaar spoorloos om in 1992 weer op te duiken in Joegoslavië. Ondanks een internationale boycot tegen het land speelde hij hier opnieuw een match tegen Spassky.

BOWL OUT MUGABE

■ 2003 ■ Raymond Bouwman ■ 25min ■ Nederlands ■ documentaire

In 2003 werd het WK cricket in Zuid-Afrika afgewerkt, ook werden verschillende wedstrijden gespeeld in Zimbabwe. Nederland was één van de deelnemers aan de titelstrijd en speelde een poulewedstrijd in Harare. Het was een heikel thema, moest er wel worden gespeeld in het land waar dictator Robert Mugabe met harde hand regeert, zonder oog voor mensenrechten. Het Nederlands Instituut voor Zuidelijk Afrika vond dat de cricketers hun verantwoordelijkheid moesten nemen maar de Koninklijke Nederlandse Cricket Bond wilde sport en politiek juist gescheiden houden.

BOXERS AND BALLERINAS

■ 2004 ■ Mike Cahill & Brit Marling ■ 84 min ■ Engels ■ documentaire

Documentaire over het leven van vier bokkers en ballerina's; die door hun cultureel erfgoed worden verenigd en die door 90 mijlen water en door meer dan veertig jaar van politiek conflict worden gescheiden. Eén bokser en één ballerina wonen in Miami, Florida, de andere bokser en ballerina in Havana, Cuba: hun triomfen en mislukkingen, hun macht en machteloosheid, en bijzondere intensiteit en het geweld van het jong zijn. Het conflict tussen de VS en Cuba wordt vanuit het perspectief van de jonge atleten belicht.

BUDDHA'S LOST CHILDREN

■ 2006 ■ Mark Verkerk ■ 97 min ■ Nederlands ■ documentaire

In de grensgebieden van Thailand's Gouden Driehoek - een ruige streek met veel drugsmokkel en arme volksstammen - heeft boeddhistische monnik Phra Khru Bah, een voormalige Thai boxer zich gewijd aan het welzijn van de kinderen. Alleen reist hij te paard alle dorpen af om gezondheidszorg en educatie te verspreiden onder dorpsbewoners die geen enkele steun ondervinden van een overheid. Deze zogenoemde Tiger Monk heeft met zijn Golden Horse Temple een veilige haven voor de weeskinderen gebouwd. Zijn leerlingen zien hem als sjamaan, vaderfiguur en coach tegelijk.

C

CHAK DE INDIA!

■ 2007 ■ Shimit Amin ■ 153 min ■ Engels ■ film

Bollywoodfilm over het zwalkende Indiase dames hockey team. Als oud-hockeyer Vidy Sharma de leiding op zich neemt begint het team te draaien. Tijdens het WK stijgen de speelsters boven zichzelf uit.

CRÓNICA DE UNA FUGA

■ 2006 ■ Adrian Caetano ■ 103 min ■ Nederlands ondertiteld ■ film

Film over de ontvoering van keeper Claudio Tamburrini door de militaire junta in Argentinië. Vier maanden wordt hij vastgehouden en gemarteld. Met drie andere mannen besluit hij te ontsnappen. De film werd genomineerd voor een Gouden Palm in Cannes.

CUP FINAL

■ 1992 ■ Eran Riklis ■ 105 min ■ Engels ondertiteld ■ film

In juni 1982 valt Israël Libanon binnen. Deze invasie valt samen met het WK voetbal in Spanje. Cohen is een Israëliische soldaat die gevangen wordt genomen door een groep Palestijnse strijders. Hoewel het gezworen vijanden zijn, delen de soldaat en zijn gijzelnemers de liefde voor voetbal en juichen ze beide voor het Italiaanse team.

D

DAS WUNDER VON BERN

■ 2003 ■ Sonke Wortmanns ■ 118 min ■ Nederlands ondertiteld ■ film

Het is de zomer van 1954. De Sovjet Unie stuurt de gevangenen uit WO II eindelijk weer naar huis. Onder hen is de vader van de 11-jarige voetballer Matthias. De terugkeer van de vader werpt een schaduw over de eens zo gelukkige familie. Voor hem is voetbal nutteloos, en zo ook het aankomende wereldkampioenschap in Bern, Zwitserland. Matthias wil echter niets liever dan ernaartoe gaan.

DE BASKISCHE NATIONALE PLOEG

■ 2002 ■ Raymond Bouwman ■ 25min ■ documentaire

Het Baskisch nationalisme is vooral bekend van aanslagen gepleegd door de Eta. De strijd om onafhankelijkheid van Spanje wordt echter ook op minder geweldadige fronten gestreden. Door middel van sport proberen de Basken hun identiteit te verstevigen en

internationale erkenning te verwerven. De regionale Euskatel wielerploeg deed de harten van de Basken harder kloppen en ook is er een heuse Baskische voetbalploeg.

DE DUITSE BROEDERSTRIJD

■ 2006 ■ 30 min ■ Nederlands ■ documentaire

Documentaire over de wedstrijd West-Duitsland tegen Oost-Duitsland tijdens het WK van 1974. Een beroemde en beruchte wedstrijd, de enige die ooit tussen de twee Duitslanden is uitgevochten en waarbij David (Oost) Goliath (West) versloeg. Er stond meer op het spel dan alleen een sportieve zege. Dit was een strijd tussen het Oosten en het Westen, tussen kapitalisme en communisme, tussen groot en klein.

DIE TODESELF

■ 2005 ■ Claus Bredenbrock ■ 45 min ■ Engels/Duits ondertiteld ■ documentaire

Todeself vertelt het verhaal over 'de dodenwedstrijd', een dramatische voetbalwedstrijd in de oorlog, gespeeld op 9 augustus 1942 in het Zenit Stadion in Kiev. Een Oekraïens team van dwangarbeiders neemt het op tegen een ploeg gevormd door SSers. De Oekraïeners winnen de wedstrijd ondanks bedreigingen met 5-3. Een week na het duel worden acht van de spelers opgepakt door de Gestapo. Vier van hen werden vermoord. De 'dodenwedstrijd' werd een Oekraïense legende en staat voor symbool voor het verzet van de onderdrukten.

E

EL JUEGO DE CUBA

■ 2001 ■ Martin Cuenca ■ 93 min ■ Engels ondertiteld ■ documentaire

Voor de Cubanen is baseball meer dan een sport. Vanaf het moment van introductie, halverwege de negentiende eeuw, heeft de sport een politieke lading: het spelen van het Amerikaanse baseball was destijds een gezagsondermijnende, anti-Spaanse daad. Maar ook de anderhalve eeuw daarna blijft baseball nauw verweven met de politieke gebeurtenissen.

F

FOOTBALL: IRANIAN STYLE

■ 2001 ■ Maziar Bahari ■ 50 min ■ Engels ondertiteld ■ documentaire

De passie voor voetbal van voetbalfans in Iran blijkt net zo groot als in het westen, zo niet nog groter. Maziar Bazarri maakte een portret van de fans, die een dwarsdoorsnede toont van de samenleving; voetbal is in deze documentaire slechts een metafoer om de situatie in het land, en de positie van vrouwen, te beschrijven.

FREEDOMS FURY

■ 2006 ■ Colin K. Gray & Megan Raney ■ 90 min ■ Engels ■ documentaire

"The Bloodiest Game in Olympic History." Zo staat het waterpoloduel tussen de Sovjet Unie en Hongarije op de Olympische Spelen van 1956 in Australië bekend. In deze beruchte krachtmeting nemen de Hongaren wraak op de Russische belegering van Budapest eerder dat jaar. De Olympische reis van het Hongaarse team, met daarin rijzende ster Ervin Zador, wordt een roep om rechtvaardigheid. Deze documentaire kijkt terug op zowel de Hongaarse revolutie als de bewuste wedstrijd in het Olympische zwembad van Melbourne.

FUÛBALL WIE NOCH NIE

■ 1971 ■ Hellmuth Costard ■ 105 min ■ Duits/Engels ondertiteld ■ documentaire

In deze experimentele film wordt George Best een hele wedstrijd gevolgd door zes camera's. De speler van Manchester speelt een matige wedstrijd maar toont niettemin zijn klasse. Best overleed twee jaar geleden op 59-jarige leeftijd. Onder grote belangstelling werd hij in Belfast begraven. Zie ook Zidane: un portrait du 21e siècle.

G

GARPASTUM

■ 2005 ■ Alekseï German Jr. ■ 118 min ■ Engels ondertiteld ■ film

In een roerig Rusland aan het begin van de twintigste eeuw speelt deze voetbalfilm zich af. De broers Andrej en Nikolaj zijn fanatieke voetballers, ze spelen hun wedstrijdjes op straat in St. Petersburg. Hun droom is een echt grasveld. Om dit te realiseren spelen ze wedstrijdjes om geld. De Eerste Wereldoorlog is inmiddels begonnen; de Russische revolutie werpt zijn schaduw vooruit. Deze politieke ontwikkelingen hebben ook hun weerslag op de jongens.

GOUD

■ 2007 ■ Niek Koppen ■ 90 min ■ Nederlands ■ documentaire

Film over het Nederlands vrouwen hockey team. In de aanloop naar en tijdens het WK 2006 in Madrid volgde filmmaker Koppen de selectie op de voet. Hij kreeg hierbij toegang tot trainingen, besprekingen, kledkamer en zelfs de dug-out tijdens de wedstrijd. Goud toont de vertwijfeling van bondscoach Marc Lammers, onzekerheden en teleurstellingen van speelsters, maar ook de ontlasting na het winnen van de wereldtitel ten koste van Australië.

GREAT SPORTING DUELS: INDIA / PAKISTAN

■ 2006 ■ Jean-Christophe Klotz ■ 52 min ■ Engels ■ documentaire

Hockeywedstrijden tussen Pakistan en India omvatten meer dan slechts een sportieve strijd. Politieke extremisten binnen de twee landen gebruiken de passie van de supporters om chauvinisme en xénophobie aan te wakkeren. En ook de spelers verbergen hun vrees niet voor ze de eeuwige rivaal treffen.

GREAT SPORTING DUELS: KILIUS-BAUMLER/ BELOUSOVA-PROTOPOPOV

■ 2006 ■ ARTE ■ 51min ■ Frans/Engels ondertiteld ■ documentaire

Het Russische ijsdanskoppel Ludmila Belousova en Oleg Protopopov behoorde tot de meest gewaardeerde atleten binnen de Sovjet Unie. De verbazing en verontwaardiging was dan ook groot toen het duo in 1979 politiek asiel aanvraag in Zwitserland. In de jaren zestig maakten de Russen furore met Olympische- en wereldtitels. Hun stijl was revolutionair, werd geroemd en ook veel gekopieerd, zelfs door hun grootste opponenten, de Duitsers Marika Kilius en Hans Bäumlér.

H

HEIMSPIEL

■ 2000 ■ Pepe Danquart ■ 97 min ■ Duits ■ documentaire

De scheiding tussen Oost-Duitsland en West-Duitsland mag dan al sinds 1991 zijn opgeheven, in de harten van veel Duitsers is er nog altijd sprake van een tweedeling. Deze sentimenten worden duidelijk bij ijshockeywedstrijden van de Berlijnse club Die Eisbären. Uit de duels van de ploeg blijkt dat de tegenstelling tussen Oost en West blijkt nog niet overwonnen.

HET LAATSTE JOEGOSLAVISCHE ELFTAL

■ 2000 ■ Vuk Janic ■ 85 min ■ Nederlands ondertiteld ■ documentaire

Joegoslavische stervoetballers worden in 1987 samen jeugdwereldkampioen. Door de oorlog in het land valt het team echter uit elkaar en worden ze sportieve rivalen. De voetballers hebben moeten kiezen voor een nieuw vaderland. Als Kroatië en Joegoslavië elkaar treffen in de kwalificatie voor het EK 2000 staan de spelers tegenover elkaar. De filmmaker portretteert de spelers en is aanwezig bij de kwalificatiewedstrijden in Belgrado en Zagreb.

HET VERZWEGEN ORANJE

■ 2002 ■ Marcel Goedhart ■ 25 min ■ Nederlands ■ documentaire

Ondanks of dankzij de Duitsers, feit is dat tijdens de Tweede Wereldoorlog de voetbalsport ongekend populair was. Des te spijtiger was het dat het officiële Oranje in die bezettingsjaren niet speelde. Toch heeft er in die oorlogsjaren wel degelijk een sterk Nederlands team bestaan, al mocht het niet in Oranje spelen. Het speelde zijn interlands onder grote belangstelling in

de jaren '43 en '44 in de stadions van Berlijn. Dit team, bestaande uit dwangarbeiders, wist in korte tijd opvallende roem te vergaren. In deze reportage, gebaseerd is het gelijknamige boek van Kees Volkers, gaan de makers op pad met het voornemen het verzwegen Oranje weer tot leven te brengen en de verguisde helden voor de vergetelheid te behoeden.

K

KATHARINA BULLIN-UND ICH DACHTE ICH WÄR DIE GRÖSSTE

■ 2005 ■ Marcus Welsch ■ 79 min ■ Duits/Engels ondertiteld ■ documentaire

Katharina Bullin won een zilveren medaille bij de Olympische Spelen van 1980. De Oos-Duitse volleybalspeelster kan twintig jaar en twaalf operaties later niet meer slapen zonder speciale matras. De voormalige topsportster vertelt over het genadeloze socialistische winnaarsmentaliteit en het dopingprogramma van de staat. Niet eerder sprak een atlete zo openhartig over het communistische sportsysteem.

L

LA GRAN FINAL

■ 2006 ■ Gerardo Olivares ■ 88min ■ Engels ondertiteld ■ film

Een hilarische film over de wereldwijde idolatrie voor voetbal. In Mongolië, Brazilië en Niger proberen voetballiefhebbers uit alle macht beelden te ontvangen van de WK finale tussen Brazilië en Duitsland in 2002. Drie van de buitenwereld verstoken gemeenschappen maken een lange reis om Ronaldo in actie te kunnen zien.

L'ÉCHO DES STADES

■ 1998 ■ Abdelkader Ensaad ■ 26 min ■ Frans/Engels ondertiteld ■ documentaire

In deze film wordt het intense, overweldigende gemompel dat om de voetbalstadions in Algerije hangt geobserveerd en beluisterd. Vanaf de jaren negentig is in Algerije een burgeroorlog aan de gang tussen moslimfundamentalisten en het militaire regime. De stadions in dit Noord-Afrikaanse land waren een van de weinige plaatsen waar mensen nog samen durfden te komen. De geuite sentimenten in het stadion vormden een echoput van de problemen waar de bevolking mee te kampen had.

M

MELBOURNE 1956

■ 2000 ■ Andere Tijden ■ 30 min ■ Nederlands ■ documentaire

Op de ochtend van de 7e november in 1956 ontvangt de directeur van het NOC, dr. W. Van Zijll, die in Melbourne functioneert als kwartiermeester, het volgende telegram: 'Buitengewone algemene vergadering besloot Nederlandse olympische deelneming terugtrekken stop Verlaat allen Olympisch Dorp stop Zoek elders onderdak stop Draag burgerkleding indien onmogelijk verwijder badge stop Wacht komst Paulen leaving 11 november vlucht KL 845 voor verdere instructies stop cancel all hotelreservations maar reserveer hotel Windsor voor Paulen en Quarles leaving 15 november stop Sorry, sterkte. NOC.' De afvaardiging uit Nederland begrijpt er helemaal niet van... Deze documentaire verheldert waarom Nederland in 1956 de Olympische Spelen in Melbourne boycotte.

N

NAAR EER EN GEWETEN

■ 2004 ■ Kees Jongkind ■ 53 min ■ Nederlands ■ documentaire

Aan de omstreden Olympische Spelen van 1936 in Berlijn in nazi-Duitsland nam ook een afvaardiging Nederlandse atleten deel. In deze reportage worden herinneringen aan die nazi-Spelen en de oorlogsjaren daarna onder Duits regime opgehaald door Nederlandse

oud-Olympiërs op een reünie in het Olympisch Stadion in Amsterdam. Ze vertellen over hun morele dilemma in die tijd (sporten of niet) en hoe het hen in de oorlog verging.

OFFSIDE

■ 2006 ■ Jafar Panahi ■ 93 min ■ Nederlands ondertiteld ■ film

In Iran is voetbal een mannensport. Vrouwen worden niet tot stadions toegelaten. Hoewel komisch, is Panahi's film een aanklacht tegen de onderdrukking van de vrouw in Iran. Het verhaal gaat over een groep meisjes die er ondanks het verbod alles aan doen om een wedstrijd van het Iranese nationale elftal bij te wonen. Om aan het strenge oog van de bewakers te ontkomen zijn ze zelfs bereid zich te verkleden als man. De film werd wereldwijd enthousiast ontvangen en won de juryprijs in het Filmfestival van Berlijn.

OLYMPIA

■ 1938 ■ Leni Riefenstahl ■ Deel 1: 120 min + Deel 2: 95 min ■ Duits/Engels ondertiteld ■ film

Als er één sportfilm het etiket politiek pamflet mag krijgen, is het 'Olympia'. In deze tweedelige film wordt verslag gedaan van de Olympische Spelen van 1936 in Berlijn. Filmmaakster Leni Riefenstahl (1902-2003) hield haar leven lang vol dat het geen propagandafilm betrof en noemde het een 'puur historische film'. Critici zijn het er echter over eens dat de film een ode brengt aan het arische ras. De film werd gemaakt in opdracht van Nazi-propaganda minister Jozeph Goebbels. Ondanks de propagandistische inhoud is de film cinematografisch veel geprezen.

OLYMPIC JOURNEY: ROAD TO BEIJING

■ 2006 ■ Roel van Dalen ■ 50 min ■ Engels ondertiteld ■ documentaire

Zhang Ning is de Olympisch kampioene badminton van Athene. De Chinese speelster is een nationale held en hoopt in eigen land haar titel te prolongeren. Roel van Dalen volgde Ning in haar trainingen, wedstrijden en tijdens een sporadisch bezoek aan haar ouders. De documentaire biedt een zeldzaam kijkje achter de schermen van de Chinese topsport in de aanloop naar de Spelen in Beijing. Openingsfilm van het festival.

ONCE IN A LIFETIME

■ 2006 ■ Paul Crowder and John Dower ■ 97 min ■ Nederlands ondertiteld ■ documentaire

De New York Cosmos maakt de voetbalsport eind jaren zeventig ongekend populair in de Verenigde Staten. Commercieel brein achter het voetbalteam was Steve Ross, de grote baas bij Warner. Hij investeerde miljoenen in een sterren-elftal. Internationale vedetten als Pelé, Franz Beckenbauer en Cruyff kozen voor een avontuur in de VS. Deze film kijkt terug op de snel stijgende populariteit van de Noord-Amerikaanse voetbalcompetitie en zijn vrije val.

ONE DAY IN SEPTEMBER

■ 1999 ■ Kevin McDonald ■ 94 min ■ Engels ■ documentaire

De Spelen van 1972 in München worden vreed verstoord door een gijzeling van een groep Israëliëse atleten door Palestijnse terroristen. Een aantal atleten overleeft het drama niet. In deze indrukwekkende documentaire horen we het verhaal van de vrouw van één van de slachtoffers en dat van de enige overlevende terrorist. One Day in September is een opmerkelijk en soms ongelofelijk verhaal in de trant van Oliver Stone's JFK. Bovendien wordt het gezien als het meest volledige historische verslag van het drama.

OUR DEAREST ENEMIES

■ 2007 ■ Maxime Boillon ■ 52min ■ Frans/Engels ondertiteld ■ documentaire

Tussen Frankrijk en Engeland bestond in het verleden haat en rijd. Hoewel de ergste twisten zijn bijgelegd is er nog altijd sprake van botsende ego's, meewarigheid en vooroordelen. Toch is er ook bewondering, vooral binnen het rugby. Veel Franse rugbyers beproeven hun geluk in Engeland. Door de ovale balsport blijkt het wederzijds begrip te groeien.

P

PIONNEN VAN BAKOE

■ 2002 ■ Raymond Bouwman ■ 25min ■ Nederlands ■ documentaire

Gary Kasparov en Teimour Radjabov kwamen beiden uit op het Corus-toernooi in Wijk aan Zee, beiden zijn afkomstig uit het schaakgekke Bakoe in Azerbeidzjan. De voormalig wereldkampioen is er echter persona non grata, terwijl de veertienjarige Radjabov er een gevierd genie is. In deze documentaire wordt gezocht naar de beladen oorzaak van dit verschil.

Q

QUARLES VAN UFFORDS' OLYMPISCHE SPELEN 1936

■ NVB Archief ■ 30 min ■ zonder geluid ■ documentaire

Bijzonder archiefmateriaal van de Olympische Spelen van Berlijn in 1936. Vice-president van het NOC Quarles van Ufford filmde bij de spelen. Beelden van atleten, supporters, wedstrijden, ceremonies en Nazi symbolen komen voorbij.

R

ROJO AMANECER

■ 1989 ■ Jorge Fons ■ 96min ■ Engels ondertiteld ■ film

Enkele dagen voor aanvang van de Olympische Spelen wordt een demonstratie van studenten gewelddadig neergeslagen door het Mexicaanse leger, hierbij komen honderden demonstranten om het leven. De massamoord op het Tlateloco plein wordt genegeerd door de internationale gemeenschap en de Spelen vinden plaats zoals gepland. Rojo Amanecer schetst de gevolgen van het geweld voor een Mexicaanse familie.

RUNNING FOR PRESIDENT

■ 2002 ■ Raymond Bouwman ■ 25 min ■ Nederlands ■ documentaire

Een dubbelportret van de Ethiopische tweevoudige winnaar van Olympisch goud op de tien kilometer, Haile Gebrselassie, en zijn Nederlandse manager, de oud-atleet Jos Hermens. In zijn actieve loopbaan stond Hermens niet alleen bekend als goede atleet, maar ook als linkse idealist. De grootste winst hoopt Hermens te halen als hij zijn protégé Gebrselassie ervan weet te overtuigen dat hij zijn grenzeloze populariteit moet gebruiken om ooit president van Ethiopië te worden.

RUSSIAN NIGHT. THE HIDDEN FOOTBALL DISASTER IN MOSCOW

■ 2007 ■ Thomas Blom en Jan Pieter Tuinstra ■ 52 min ■ Nederlands ondertiteld ■ documentaire

Wat speelde zich 25 jaar geleden daadwerkelijk af op de trappen van Vak C van het Loezjnikistadion? In 'Russian Night' wordt door ooggetuigen en nabestaanden na al die tijd eindelijk duidelijkheid gegeven over de toedracht van de mogelijk grootste voetbalramp uit de geschiedenis. Pantjichin, de man die als enige schuldig is bevonden aan de ramp en daarvoor in een strafkamp heeft gezeten, verbreekt in deze aflevering na 25 jaar het stilzwijgen. Oud-KGB majoor Novostroejev en zijn vrouw verloren die avond in 1982 hun zoon. Zij verhalen over hun eindeloze pogingen om de waarheid boven tafel te krijgen. Voormalig Haarlem-aanvoerder Martin Haar en zijn toenmalige coach Hans van Doorneveld vertellen de Nederlandse kant van het verhaal. En Henk van Gelderen, toenmalig derde secretaris van de Nederlandse Ambassade, komt met een verrassend getuigenverslag.

S

SADDAM'S COACH

■ 2003 ■ Raymond Bouwman ■ 25 min ■ Nederlands ■ documentaire

Een Duitse voetbaltrainer die werkt voor Saddam Hoessein; Bernd Stange trad in november 2002 aan als bondscoach van Irak. Hiermee negeerde hij de Westerse boycot

gericht tegen het land. Stange was al niet onomstreden vanwege een vermeend Stasi-verleden. In deze documentaire volgt Bouwman de trainer in Bagdad en Dubai, waar het Irakese nationale elftal op trainingskamp is. Hoewel hij liever over zijn werk als trainer praat, is Stange openhartig en uitgesproken over de politieke situatie in Irak.

SHADYA

■ 2005 ■ Roy Westler ■ 52 min ■ Nederlands ondertiteld ■ documentaire

De Arabisch-Israëlische Shadiya Zouabi is een succesvolle karateka. De wereldkampioene is de ster van het Israëlische nationale karateteam. Het moslimgezin woont al generaties lang in Tamra, Galilea. Vader Mazen is ruimdenkend en heeft altijd de karatecarrière van zijn dochter gestimuleerd en verdedigd tegenover de conservatieve leden van het gezin. Ze reist met het Israëlische karateteam af naar het WK in Zuid-Afrika in 2004. Daar wikkelt ze zich opeens in de vlag van het Palestijnse team; ze weet zich niet goed raad met haar afkomst en confronteert haar Israëlische teamgenoten.

SONIA HENIE: QUEEN ON THE ICE

■ 1993 ■ Edvard Hambro ■ 133 min ■ Engels ■ documentaire

De Noorse Sonia Henie wordt gezien als één van de grootste kunstschaatssters ooit. Op haar twaalfde doet ze al mee aan de Olympische Spelen van Chamonix in 1924. In 1932 en 1936 wint ze goud. In Garmisch-Partenkirchen wordt Henie met haar ouders uitgenodigd door Hitler. Ook heeft ze een goede relatie met minister van propaganda Goebbels. In 1936 vertrekt de Noorse naar de VS om haar geluk te beproeven in het professionele kunstschaatsen en in de filmindustrie.

SPORT EN POLITIEK IN DE VS

■ divers documentairemateriaal ■ 110 min ■ Engels ■ documentaire

In de VS speelt sport van oudsher een belangrijke rol om vaderlandsliefde en patriotisme te cultiveren. Dat kwam duidelijk naar voren in 1980 tijdens het Olympisch ijshockeytoernooi. De Russische inval in Afghanistan en de nucleaire wapenwedloop zorgen voor spanningen tussen Oost en West. Als de Amerikaanse ijshockeyploeg het in de finale moet opnemen tegen de onverslaanbaar geachte Russen krijgt de koude oorlog en voortzetting op het ijs. Tot ieders verrassing winnen de Amerikanen. Het wordt voor velen het sportmoment van de eeuw. Er worden beelden getoond van de beladen wedstrijd en de spelerskomen aan het woord in interviews. Kort na de aanslagen op het WTC in New York dienen de Worldseries zich aan, de finales van het honkbalseizoen, waar veel Amerikanen naar uitkijken. De spelers van de Yankees gaan langs bij nabestaanden van slachtoffers van de aanslag en winnen de sympathie van veel landgenoten. Even zijn de Yankees de favoriet van heel Amerika.

SPORTIEVE REVOLUTIE

■ 2002 ■ Raymond Bouwman ■ 25min ■ Nederlands ■ documentaire

Het IOC wees in 2001 de Olympische Spelen van 2008 toe aan Beijing. De bekendmaking door Samaranch zorgde voor uitzinnige reacties in China. In deze documentaire aandacht voor de voorbereidingen vlak na de toekenning en een gesprek met Hein Verbruggen, voorzitter van de coördinatiescommissie. Ook de mensenrechtensituatie in China komt aan de orde.

STAATSPLAN 14.25

■ 2004 ■ Sarah Eichhoff ■ 60 min ■ Duits ■ documentaire

Televisiereportage over het groots opgezette Oost-Duitse dopingprogramma. Atleten kregen hier doping toegediend vaak zonder dat zij hiervan op de hoogte waren. Sommige van de atleten kregen op latere leeftijd ernstige lichamelijke en psychische klachten. Aan Staatsplan 14.25 werkten 1.000 dokters, 5.000 bestuurders en 1.500 dopingresearch-mensen. Een groot aantal voormalige 'Staatsplan 14.25'-medewerkers werkt nu met veel succes met topsporters in andere landen.

TEGEN DE MUUR LOPEN

■ 2004 ■ Tinus Kramer ■ 25 min ■ Nederlands ondertiteld ■ documentaire

Professionele loopschoenen kan ze zich niet permitteren, ze heeft geen medische begeleiding en het trainingsschema is gebrekkig, maar Sana'a Abu Bkheet schrijft geschiedenis door als eerste vrouwelijke hardloopster Palestina te vertegenwoordigen op de Olympische Spelen van 2004 in Athene. De hardloopster kreeg van het IOC een wildcard om te starten op de 800 meter. Door het Israëlisch Palestijns conflict heeft Sana'a beperkte mogelijkheden om te trainen. De atlete was daarom kansloos voor de zege maar de jonge vrouw vormde de trots van de Palestijnen.

THE FORBIDDEN TEAM

■ 2003 ■ Arnold Krøigaard & Rasmus Dinesen ■ 60 min ■ Engels ■ documentaire

In de zomer van 2001 wordt in Kopenhagen een unieke voetbalwedstrijd gespeeld. Het is een wedstrijd die zowel de FIFA als de Chinese overheid proberen tegen te houden. Het is de voetbalwedstrijd Tibet - Groenland, de eerste interland die Tibet ooit gespeeld heeft! 'The Forbidden Team' is het fascinerende verhaal over een groep Deense en Tibetaanse enthousiastelingen met een gedeelde droom; om een nationaal voetbalelftal samen te stellen met Tibetanen die in ballingschap wonen. We volgen het van de eerste trainingen in Dharamsala, India, op een hobbelig, modderig veld, tot het laatste eindsignaal in Kopenhagen twee jaar later.

THE GAME OF THEIR LIVES

■ 2002 ■ Daniel Gordon ■ 80 min ■ Engels ■ documentaire

Het Noord-Koreaanse voetbalteam zorgde voor een daverende verrassing op het WK voetbal in 1966 door Italië te verslaan en zo door te dringen tot de kwartfinale. In die wedstrijd werd Portugal aan het wankelen gebracht. De film is bijzonder omdat de makers vrije toegang hadden tot het anders vrijwel gesloten land. In Noord-Korea wordt gesproken met de spelers van toen. Ook komen fans en andere betrokkenen aan het woord.

THE ROAD TO 2010

■ Onder anderen Marc Broere ■ 60min ■ Nederlands/Engels ■ documentaire

Het project The Road to 2010 volgt teams en spelers op weg naar het WK via weblogs, reportages, films en verslagen. Net zo belangrijk is dat The Road to 2010 ingaat op de sociale betekenis van voetbal wereldwijd. Zeker in arme landen is voetbal veel meer dan alleen vermaak. Voetbal kan een belangrijke rol spelen in natievorming en processen van verzoening. Tijdens het filmfestival presenteert Marc Broere verschillende korte films en reportages gemaakt voor www.theroadto2010.com.

THE YEAR MY PARENTS WENT ON VACATION

■ 2006 ■ Cao Hamburger ■ 110 min ■ Nederlands ondertiteld ■ film

O ano em que meus pais saíram de férias is een Braziliaanse film over het leven van de 12-jarige Mauro ten tijde van de militaire dictatuur. Gescheiden van zijn ouders, die hebben moeten onderduiken, komt Mauro terecht in een joodse familie. Terwijl Mauro wacht op de terugkeer van zijn ouders raakt het land in de ban van het WK voetbal van 1970 waar Brazilië de sterren van de hemel speelt.

TOKYO OLYMPIAD

■ 1965 ■ Kon Ichikawa ■ 170min ■ Engels ondertiteld ■ film

Zeer goed ontvangen documentaire over de Olympische Spelen van Tokio 1964. Ichikawa kreeg opdracht van de Japanse autoriteiten tot het maken van de film. Zij hoopten met het organiseren van de Spelen Japan terug op het wereldtoneel te brengen. De filmmaker hield zich echter niet geheel aan de opdracht en maakte een zeer artistieke film. Tokyo Olympiad wordt gezien als één van de beste films gemaakt over de Olympische Spelen.

U

UNE BALLE CONTRE UN MUR

■ 1999 ■ Christoph Vindis ■ 60 min ■ Engels ondertiteld ■ documentaire

In het door conflict verscheurde Noord-Ierland weet het rugby zich te onttrekken aan de cultuur van geweld. Het nationale rugby team is in Noord-Ierland één van de weinige terreinen waar katholieken en protestanten gezamenlijk optrekken. In tegenstelling tot het voetbal blijven hier incidenten uit.

UP TO THE NECK, OR BODYBUILDING

■ 1996 ■ Alexandre Goutman ■ 18 min ■ Engels ■ documentaire

Opmerkelijk portret van de man die model stond voor de monumenten van Sovjetleiders. Igor Stepanovich Bosanko poseerde voor de enorme beelden die gemaakt werden van Lenin en Stalin. Igor is een oud-sporter en had het ideale lichaam om de kracht van de Sovjet-Unie aan te tonen.

W

WATERMARKS

■ 2004 ■ Yaron Zilberman ■ 80 min ■ Engels ondertiteld ■ documentaire

Watermarks vertelt het verhaal van de vrouwenkampioenen zwemmen bij Hakoah Vienna, de legendarische joodse sportclub uit Wenen. Hakoah, dat 'Kracht' betekent, werd in 1909 opgericht als antwoord op het verbod joden toe te laten tot Oostenrijkse sportclubs. De club groeit snel tot één van de grootste clubs van Europa en boekt verbazingwekkend veel successen. In de jaren 30 overheersen de vrouwenzwimmers de nationale competitie. In 1938 sluiten de Nazis de club, maar de zwimmers slagen erin het land uit te vluchten voordat de oorlog uitbreekt.

WHEN WE WERE KINGS

■ 1997 ■ Leon Gast ■ 89 min ■ Engels ■ documentaire

Oscarwinnende documentaire over het leven van Mohammed Ali. Centraal staat de 'Rumble in the Jungle', de tweekamp tussen Ali en George Foreham in 1974 in Zaire. Ali spreekt in de documentaire over zijn idealen voor zwarte gemeenschap in de VS. De locatie van het gevecht was dubieus, Zaire was een dictatuur. Leon Gast toont de opbouw naar het gevecht, de populariteit van Ali in Zaire, en het gevecht zelf. Aan woord komt onder andere Norman Mailer, schrijver van het boek 'The Fight' over hetzelfde gevecht. Mailer overleed in 2007.

WINNEN VAN JEZELF

■ 2000 ■ Martin Simek ■ 50 min ■ Nederlands ■ documentaire

Wim Ruska won bij de Olympische Spelen van München twee maal goud. De judoka hoopte hiermee definitief uit de schaduw van Anton Geesink te kruipen. De aanslag op de Israëliëse Olympische ploeg eiste echter de aandacht op waardoor de prestaties van Ruska nooit volledig werden gewaardeerd. Na de terreuractie stelde het NOC de sporters voor om de Spelen te verlaten. Ruska weigerde dit echter en won een tweede gouden medaille. Martin Simek spreekt met de judoka over deze episode uit zijn leven.

Z

ZIDANE, UN PORTRAIT DU 21E SIÈCLE

■ 2006 ■ Douglas Gordon & Philippe Pareno ■ 90 min ■ Nederlands ondertiteld ■ film

Zeventien camera's werden er bij de wedstrijd Real Madrid-Villareal ingezet voor één man: Zinedine Zidane, drievoudig wereldvoetballer van het jaar. In dit project volgen we de Franse stervoetballer gedurende een gehele wedstrijd. Dan weer in close-up van dicht bij, dan weer van veraf, voortdurend blijft Zidane het beeld bepalen. De kijker ziet zijn kleine tics, handelsmerken en bevlogenheid. De film toont de extremen van Zizou, hij excelleert maar is ook roekeloos. Zie ook: Fußball wie noch nie.

B

BLOM, THOMAS EN TUINSTRA, JAN-PIETER

De makers van de documentaire 'Russian Night; The hidden football disaster in Moscow'. De twee filmmakers initiëren en realiseren gezamenlijk documentaires voor televisie en internet, opdrachten voor musea en het bedrijfsleven.

BOOY, MINKE

Hockeyster, met meer dan 200 interlands op haar naam, die deel uitmaakte van het Nederlandse dames hockeyteam dat goud won op de WK 2006, waarover Niek Koppen de documentaire 'Goud' maakte.

BOUWMAN, RAYMOND

Won twee jaar achtereenvolgend een Academy Award met het sportprogramma 'In de ban van de sport'. De maatschappelijke kijk op sport in het programma werd door de jury zowel vernieuwend als fraai genoemd. Een groot aantal van zijn documentaires zal op dit festival worden getoond.

BOS, ROLF

Studeerde geschiedenis en werd redacteur buitenland voor de Volkskrant. Bos schrijft veel over de geschiedenis van de Olympische Spelen. Ook schrijft hij artikelen over sport in Afrika, onder meer voor het literaire tijdschrift over atletiek 42.

BOTTENBURG VAN, MAARTEN

Bijzonder hoogleraar Sportontwikkeling aan de Universiteit Utrecht en lector Sportbusiness aan de Fontys Hogeschool. Promoveerde op de dissertatie 'Verborgen competitie' over de popularisering en verbreiding van sport over de wereld.

BRINK VAN DEN, CORS

Freelance Journalist. Publiceert samen met Lars van den Brink in mei het boek 'Aan de voet van de muur', over de voorbereidingen van Nederlandse sporters en sportploegen op de Olympische Spelen van Beijing. Hij volgde onder anderen Pieter van den Hoogenband, Epke Zonderland en de roeisters van de dames-8.

BROERE, MARC

Hoofdredacteur van de website www.lokaalmondiaal.nl, initiator van het project 'Road to 2010' over voetbal in Afrika. Broere schreef onder meer 'Afrika voetballt' en 'Het zout van Afrika, sporthelden van een dynamisch continent'.

BROUWER, ERIK

Sportschrijver en winnaar van de Hard Gras prijs 2007 voor zijn verhaal 'Hemingway was een coureur'. In het laatste nummer van Hard Gras schreef hij een stuk over de voetbalafdeling van de Joods Weense sportclub Hakoah. Momenteel werkt Brouwer aan een boek over de deelname van Joodse sporters aan de deelname van de Spelen van 1908.

D

DALEN VAN, ROEL

Roel van Dalen maakt documentaires voor radio, televisie en bioscoop. Hij viel onder andere in de prijzen met zijn documentaires 'Ajax - daar hoorden zij Engelen zingen' en 'Een hartstochtelijke les'. Zijn meest recente documentaire 'Olympic Journey: Road to Beijing' zal als openingsfilm te zien zijn op het festival.

DIJKSTRA, SJOUKJE

Nederlands beste kunstschaatser aller tijden. Drievoudig wereldkampioen, vijfvoudig Europees kampioen en Olympisch kampioen in 1964.

E

EENHOORN, ROBERT

Tot aan de Olympische Spelen van Peking bondscoach van het Nederlands honkbalteam. De Rotterdammer werd in 2007 verkozen tot coach van het jaar.

ELLING, AGNES

Manager onderzoek en publieke taken bij het Mulier Instituut en docente aan de Universiteit Utrecht. Elling promoveerde op een onderzoek naar in- en uitsluiting in de sport op basis van sekse en etniciteit.

ENDT, DAVID

Teammanager en perschef van Ajax, tevens een gepassioneerde liefhebber van het Italiaanse voetbal. Hij schreef verschillende boeken over voetbal.

G

GOEDHART, MARCEL

Documentairemaker betrokken bij de samenstelling van Andere Tijden Sport. Eerder maakte hij de documentaire 'Het verzwegen oranje'.

GEUZENDAM TEN, DIRK JAN

Internationaal vermaarde schaakjournalist. Voor New In Chess keerde hij onlangs terug naar de plek waar de beroemde tweekamp tussen Fischer-Spassky werd gespeeld: Usland. In 1992 was Ten Geuzendam aanwezig bij de re-match tussen de schakers in het voormalige Joegoslavië.

H

HERTOG DEN, FEDOR

Oud-wielrenner, meervoudig Nederlands kampioen, winnaar van een etappe in de Tour en Olympisch kampioen. In Mexico 1968 won hij goud op de 100 kilometer ploegenachtervolging. In München moest het Nederlands team de bronzen medaille inleveren na een positieve dopingtest van Aad van der Hoek.

HEK VAN 'T, TOM

Voormalig tophockeyer (212 interlands met 106 goals), oud-bondscoach van de hockeyvrouwen (1994-2000), niet praktiserend huisarts, radiopresentator en veelgevraagd als dagvoorzitter. Van 't Hek is van vele markten thuis.

HEUVEL VAN DEN, MARTIN

Oost-Europa deskundige, was correspondent voor Het Parool in de Sovjet-Unie. Van den Heuvel heeft veel geschreven over de positie van sport in de communistische maatschappij.

HILVOORDE VAN, IVO

Als universitair docent (sport)filosofie verbonden aan de faculteit Bewegingswetenschappen van de Vrije Universiteit Amsterdam. Daarnaast is hij als onderzoeker verbonden aan het Mulier Instituut. Dit voorjaar publiceerde hij met Ruud Stokvis het boek 'Fitter, Harder & Mooier' over de opmars van de fitnesscultuur.

HOLLAND VAN, GUUS

Sportjournalist bij NRC Handelsblad. Van Holland heeft een fascinatie voor bijzondere sportpersoonlijkheden. Ruim 25 jaar schreef hij in het NRC elke maandag een portret over topsporters die hem intrigeren.

I

IDZENGA, WIEP

Begon als bedrijfseconoom en eindigde als sportjournalist voor bladen en kranten. Een mooie combinatie van zijn drie passies: reizen, schrijven en sport. Schreef het boek 'De Maradonna van China en andere landen'.

J

JONGKIND, KEES

Sportjournalist voor NOS Studio Sport. Maker van de documentaires 'Bobby Fischer: de dolende koning' en 'Naar eer en geweten'. In Peking zal hij voor Studio Sport het commentaar bij de judowedstrijden verzorgen.

K

KLIPPUS, HANS

Sportjournalist van het AD. Medeauteur van het boek 'De Derby', over de strijd tussen de zaterdagamateurs van Spakenburg en IJsselmeervogels.

KOPPEN, NIEK

Studeerde aan de Nederlandse Film- en Televisie Academie en is sinds 1980 documentairemaker. Recent maakte hij de documentaire 'Goud' over het goudwinnende Nederlandse dames hockeyteam. Eerder tekende hij o.a. voor de Keuken van Kok, een documentaire over het premierschap van Wim Kok. Hij won diverse prijzen waaronder twee Gouden Kalveren.

KUMMER, YVES

Oud-rugby international en sinds dit jaar bondscoach van het Nederlandse rugbyteam tot 21 jaar. Tijdens het WK rugby in 2007 trad hij op als analyticus voor Studio Sport. Bovendien is Kummer directeur van NL Sporter.

L

LIEMPT VAN, AD

Bedenker van het televisieprogramma 'Andere Tijden'. De aflevering over de Olympische Spelen van Melbourne 1952 en de aflevering Duitse broederstrijd zijn door hem gemaakt. Van Liempt publiceerde onlangs het boek 'Dos- het wonder van Utrecht', over het seizoen 1957-1958 waarin Dos landskampioen werd.

M

MEES, HENK

Chef stadsredactie Brabants Dagblad. Voorheen was hij actief als sportjournalist. Mees schreef samen met Matty Verkamman over de historie van het Nederlands Elftal en met Henri van der Steen o.a. over de geschiedenis van FC Den Bosch.

MILTENBURG VAN, JOHN

Journalist bij het Brabants Dagblad. Werkte mee aan het boek 'Wegens bijzondere omstandigheden', over Den Bosch in de oorlogsjaren. Van Miltenburg schreef een hoofdstuk over het verzet.

MOSTERD, WILLEM

Zag als waterpoloër zijn deelname aan de Olympische Spelen van Melbourne verhinderd worden door de Nederlandse boycot en noemde dat de "grootste frustratie uit mij leven". Daarna werd hij met zijn waterpolo team nog wel vier maal landskampioen. Als official en arts maakte hij later vijf Olympische Spelen mee. Mosterd was de eerste hoogleraar klinische sportgeneeskunde in Nederland.

P

PETROVIC, ZELJKO

Was afgelopen voetbalseizoen actief als trainer van RKC. Speelde zelf als verdediger voor clubs als Dinamo Zagreb, Sevilla, FC Den Bosch, RKC en PSV. Petrovic kwam ook uit voor het Joegoslavische nationale elftal.

PUTTEN VAN DER, JAN

Vele jaren correspondent voor Nederlandse en Vlaamse media. In de jaren zeventig was zijn standplaats Latijns Amerika. Daar maakte hij in 1968 de Olympische Spelen mee in Mexico en tien jaar later de WK in Argentinië. De laatste jaren richtte hij zich steeds meer op China en schreef hij over de ontwikkelingen in dat land.

S

SMITH, TOMMIE

Eregast op het Sportfilm- en documentaire festival. Winnaar van de gouden medaille op de 200 meter tijdens de Olympische Spelen van 1968. Op het erepodium maakte hij met landgenoot John Carlos het blackpower gebaar. Op deze manier vroegen ze de aandacht voor de achtergestelde positie van zwarte Amerikanen. Smith en Carlos werden direct geschorst en uit het Olympisch dorp gezet. Later werden de mannen gerehabiliteerd en geëerd. Er werd voor hen zelfs een standbeeld opgericht.

STALMAN, RIA

Voormalig atlete met als hoogtepunt van haar carrière de gouden medaille op het onderdeel discuswerpen, op de Olympische Spelen in 1984 in Los Angeles. De Spelen die door het Oostblok werden geboycot. Hierna stopte ze met atletiek, en ging de journalistiek in. Het meest bekend is ze als Eurosport-commentator.

STEEN VAN DER, HENRI

Verdiende zijn sporen in de sportjournalistiek en schrijft nu voor de stadsredactie van het Brabants Dagblad. Van der Steen heeft een voorkeur voor bijzondere interviews. Zo schreef hij een boek over zijn nachtelijke gesprekken met (oud)voetballers. Momenteel bereidt hij uitgebreide maaltijden voor zijn gesprekspartners.

STOKVIS, RUUD

Voormalig top-roeier, bemachtigde tijdens de spelen in München een bronzen plak. Als sportsocioloog aan de Universiteit van Amsterdam doet hij veel onderzoek naar de historische ontwikkeling van sport. Publiceerde recent samen met Ivo van Hilvoorde het boek 'Fitter, Harder & Mooier' over de opmars van de fitnesscultuur.

STOUWDAM, HENK

Sportjournalist voor NRC Handelsblad. Hij schrijft daarin onder meer over atletiek en de zwemsport.

STORK, COEN

Werkte als diplomaat in onder meer Madrid, Londen en Boekarest. Tussen 1982 en 1987 was hij ambassadeur in Cuba. Stork heeft zich altijd sterk gemaakt voor het verbeteren van de mensenrechten. Op dit moment is hij lid van het Nederlandse Helsinki Comité voor de Mensenrechten.

T

TAMBURRINI, CLAUDIO

Werd in 1977 opgepakt door de huurlingen van de Argentijnse junta. De professionele voetbalkeeper werd gemarteld maar wist te ontsnappen. Bouwde in Zweden een nieuw leven op en werkt daar als sportfilosoof. Over zijn indringende verhaal is een film gemaakt 'Crónica de una fuga'.

V

VANDERLYDE, ARNOLD

Drie Olympische Spelen achtereenvolgens won hij een bronzen medaille. De zwaargewicht bokser, beëindigde na de Spelen van Barcelona zijn sportieve carrière en richtte zich vervolgens op p.r.-activiteiten en het coachen van personen in het bedrijfsleven.

VERHEES, ERNEST

Historicus en schrijver van een hoofdstuk in het boek 'Wegens bijzondere omstandigheden' over Den Bosch in de bezettingsjaren. Verhees verdiepte zich in het thema sport, m.n. in de lotgevallen van de Bossche wielrenner Gerrit Schulte.

VISSERS, WILLEM

Voetbalverslaggever van de Volkskrant. Vissers schreef in de aanloop naar het WK in Duitsland 'De wereld is een bal'. Hierin beschreef hij de impact van de voetbalsport in alle 32 deelnemende landen.

VOLKERS, JOHN

Sportjournalist voor de Volkskrant en mede-auteur van het recent verschenen standaardwerk 'Zwemmen in Goud', over de zwemsport in Nederland.

VOLKERS, KEES

Schrijver van het boek 'Het Verzwegen oranje' over het Nederlands team van dwangarbeiders tijdens de Tweede Wereldoorlog.

VOOREN VAN DE JURRYT

Sporthistoricus en freelance journalist. Schrijft o.a. voor de VPRO en www.nu.nl. Ook is Van de Vooren betrokken bij de Olympic Experience in het Olympisch Stadion. Is samen met Micha Peters verantwoordelijk voor de veelgelezen website www.sportgeschiedenis.nl. Op die site plaatst hij deze week het laatste festivalnieuws.

W

WIELAERT, JEROEN

Verslaggever bij Radio 1, die opvalt door bloemrijk taalgebruik en een voorliefde voor cultuur en sport. O.a. bekend als razende reporter voor Radio Tour de France en auteur van verschillende boeken over La Grande Boucle. Zet zich in voor de organisatie van de Tourstart in zijn woonplaats Utrecht.

WINKEL TE, MARJOLEIN

Historicus, zij publiceert dit voorjaar 'Holland ist nicht dabei', een boek over de Nederlandse boycot van de Olympische Spelen van 1956.

MET DANK AAN

Maziar Bahari, Thomas Blom, Maxime Boilon, Minke Booy, Karin van den Born, Rolf Bos, Maarten van Bottenburg, Raymond Bouwman, Koen Breedveld, Marc Broere, Cors van den Brink, Erik Brouwer, Tatjana Brinkman, Roel van Dalen, Sjoukje Dijkstra, Robert Eenhoorn, Agnes Elling, David Endt, Mireille Florijn, Madeleine Frelier, Jan van Galen, Dirk Jan ten Geuzendam, Marcel Goedhart, Saskia de Groot- Nuijten, Alexander Gutman, Mark Grijsbach, Joan Haanappel, Danny Hakim, Fedor den Hertog, Ilona van Heeckeren, Tom van 't Hek, Mark van den Heuvel, Martin van den Heuvel, Ivo van Hilvoorde, Remco Hoekman, Guus van Holland, IDFA, Wiep Idzenga, Jan Janssens, Charlotte Joosten, Marcia de Jong, Kees Jongkind, Fons Kemper, Hans Klippus, Maarten Koornneef, Niek Koppen, Yves Kummer, Leids filmfestival, Ad van Liempt, Jo Lucassen, Joris Ivens Stichting, Henk Mees, Elma Meuken, John van Miltenburg, Katharina Mittenzwei, Willem Mosterd, NOVA, Zeljko Petrovic, Wim Pleunis, Indro van der Pluym, Jan van der Putten, Dirk Jan Roeleven, Eef van Rooij, Paul Rosenm ller, RVU, Martin Simek, Jantinus Smallenbroek, Tommie Smith, Ria Stalman, Henri van der Steen, Paul Steens, Ruud Stokvis, Coen Stork, Henk Stouwdam, Mirjam Stuij, Claudion Tamburrini, Jan-Pieter Tuinstra, Wil Ulehake, Joachim Umlauf, Flora Vallenduuk, Arnold Vanderlyde, Ernest Verhees, Willem Vissers, Jurryt van de Vooren, John Volkers, Kees Volkers, Marcus Welsch, Jeroen Welaert, Marjolein te Winkel, Bas Witte, Melina Zandbergen en alle anderen die dit festival mede mogelijk hebben gemaakt.

MEDE MOGELIJK GEMAAKT DOOR

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Provincie Noord-Brabant

's-Hertogenbosch

BRABANTS DAGBLAD
lees vind leef

COLOFON

Redactie: W.J.H. Mulier Instituut
Vormgeving: Melina Zandbergen
Oplage: 3.000
Druk: Deltahage, Den Haag

De organisatie van het sportfilm- en documentairefestival heeft de uiterste zorg besteed aan de samenstelling van het programmaboekje. Desondanks zijn fouten nooit helemaal uit te sluiten. Voor eventuele gevolgen hiervan kunnen wij geen aansprakelijkheid aanvaarden.
© 2008. Niets uit deze uitgave mag worden vernenigvuldigd en/of openbaar gemaakt, op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.